

GOIGS DEL GLORIOS MÀRTIR

SANT JORDI

Patró del Principat de Catalunya

que es venera en la seva ermita del mas Puigseslloses
de la Plana de Vic

Puix del nostre Principat
celestial Patró sou Vós:
*Sigueu el nostre advocat
Jordi, màrtir gloriós.*

Cavaller sou elegit
de llinatge de valor
com demostra el vostre pit
davant de l'emperador,
que als cristians amb rigor
condemnava a mort atroç.
Sigueu...

Vençut un dragó terrestre
a l'infernai envestiu
i per a lluitar més destre
la vostra vida avorriu.
La riquesa repartiu
als pobres molt generós.
Sigueu...

Al manament tan cruel
com sempre contradiguéssiu
Dioclecià infidel
manà que res més diguéssiu
i en fosca presó vegéssiu
maltractat el vostre cos.
Sigueu...

Pregueu per nosaltres, Sant Jordi.

PREGUEM. Glorifiqueu, Senyor, el vostre poder i us preguem humilment que, així com sant Jordi va ser imitador de la vostra Passió, sigui també protector de la nostra feblesa. Per Crist Senyor nostre Amén.

El vostre cos no es cansava
per grillons ni per cadenes,
i el vil tirà imaginava
altres més horribles penes.
Per rodes de garfis plenes
passàreu victoriós.
Sigueu...

Dins d'un encès forn de calç
manà estiguéssiu tres dies,
provat com l'or que no és fals
mostreu majors gallardies
donant amb tals valenties
als fidels un nou esforç.
Sigueu...

Un calçat de ferro encès
manà després que us calcessin.
Providència de Déu és
que els peus no se us abrandessin;
i veient que no us danyessin
es mostrava més rabiós.
Sigueu...

Per a pervertir-vos cridà
a un mag encantador,
una beguda us donà
per matar-vos amb dolor.
Vós, sense mostrar temor
la bebeu molt animós.
Sigueu...

Al mateix Mag guanyàreu
que, per vós, en Déu cregué.
Un difunt ressuscitàreu
confessant amb crits la fe.
El tirà perdent el fre
manà matar a tots dos.
Sigueu...

Odi i amor no es cansava,
ell matant, vós convertint.
De tot mal tothom curava
sols davant de Vós venint.
Ell de ràbia sols vivint,
de zel de Déu viviu vós.
Sigueu...

Volgué després que adoréssiu
Apol·ló, déu dels gentils,
vós com al seu temple entréssiu
caigueren els ídols vils.
Tots criden amb veus virils
que de déus no n'hi ha dos.
Sigueu...

Als vostres peus arribà
sa muller l'emperatriu,
i valenta confessà
a Jesús, Fill de Déu viu.
El tirà vil i agressiu
manà degollar-la amb vós.
Sigueu...

Puix que al Cel haveu pujat
a fruit l'etern repòs,
*vetlleu nostre Principat
Jordi, màrtir gloriós.*

Perquè siguem dignes de les promeses de Crist.

Dibuix: A. Batllori Jofré

LA CAPELLA DE SANT JORDI DE PUIGSESLLOSES

El turó de Puigseslloses no és al centre de la Plana de Vic, però des del seu cim fa l'efecte que en sigui l'eix. De molt antic, de mil·lennis enllà, devia ser tingut com un lloc privilegiat pels pobladors dispersos de la contrada. Van edificar-hi un dolmen, és a dir, un sepulcre fet de grans lloses verticals plantades a terra i cobertes, formant galeria, per unes altres de planes. Això va donar nom al puig.

El prestigi religiós del turó potser va travessar els segles i fins devia arribar als osonencs ja cristians. Això explicaria que Arnau de Folcs, un home que va fer testament el dia 26 de novembre de 1403, disposés que allí dalt es repartís dels seus béns, i per l'amor de Déu, un pa de blat a cada pobre que hi anés el dia de la Mare de Déu de Març després de la seva mort. Encara no hi havia cap capella.

El dia 30 de desembre de 1476 el vicari general del bisbe Guillem Ramon de Montcada, corresponent al desig d'uns quants fidels, autoritza que hi sigui edificada una ermita dedicada a Sant Jordi. Els amos de Puigseslloses, la masia veïna que havia pres nom del turó, el cedeixen íntegrament per a aquest fi. El rector de Folgueroles s'hi avé i Andreu Nogueroles, un beneficiat de la seu vigatana especialment devot del sant, en fa de procurador. Uns quants homes de la rodalia es comprometen amb jurament a col·laborar-hi. Sembla que al cap de dos anys ja era enllestida i s'hi feia culte. Com tots els edificis antics, deu haver estat reparada i renovada més d'un cop al llarg dels segles. Sabem que el 1883 s'hi van fer obres importants.

El beat Francesc Coll, fundador de les Germanes Dominiques de l'Anunciata, que, allunyat, per les circumstàncies polítiques, del seu convent de Girona, s'havia acollit al mas de Puigseslloses, va cantar-hi missa l'any 1839. També Ja-

cint Verdaguer, que, fill de Folgueroles, havia tingut sempre l'ermita de Sant Jordi a l'horitzó de les seves caminades per la Plana i dels seus somnis de poeta, va dir-hi missa nova el dia 2 d'octubre de 1870.

La capella de Sant Jordi de Puigseslloses, singular per tants motius històrics, ho és encara per l'escassetat d'esglésies dedicades al Patró de Catalunya. La raó és senzilla: quan va divulgar-se per la nostra terra la devoció al gloriós cavaller, les esglésies que han arribat fins a nosaltres ja eren quasi totes aixecades i tenien assignat titular.

Ara, l'ermita perillava d'ensorrar-se. L'erosió n'anà descalcant els fonaments i s'estovà la roca en la qual s'assentaven. Les parets s'esquerdaven i s'obrien. Feia temps que era tancada per a evitar desgràcies.

Per això es va formar una «Comissió per a la restauració de l'ermita de sant Jordi de Puigseslloses», en la qual hi participaven el Patronat d'Estudis Ausonencs, els propietaris del mas Puigseslloses i alguns devots del sant, i es proposaren de consolidar-la a fi que pogués obrir-se novament al culte i continués tenint, al seu turó, la significació tradicional.

Es va obrir una subscripció, en la que hi varen col·laborar moltes persones, potser no tantes com l'empresa es mereixia, i treballant-hi de valent pogué celebrar-s'hi la inauguració el dia 23 d'abril d'enguany, amb l'assistència de les autoritats religioses.

L'ermita, restaurada, torna a lluir la seva gràcil silueta damunt del petit puig o terrer. Als peus del temple, una fita de la ruta verdagueriana ens recorda el pas del gran poeta.

Setembre 1989

La capella de Sant Jordi és per mi lo que pel mariner que navega lo port de la pàtria d'on ha feta la primera sortida, i per l'aucell que va pels aires lo niu des d'on ha feta la primera volada. Deixau-m'hi, doncs, tornar amb la imaginació, ja que avui no puc d'altra manera. Deixau-m'hi pensar i parlar-ne i escriure'n i rabejar-me en son dolç record.

Des de son cim, obiro sota el campanar de Folgueroles la caseta de mos pares: cap a migjorn, més enllà de la Font del Desmai, veig la pagesia a on tot conreuant la terra i arrosant-la amb la suor de mon front, aprenguí de conreuar la poesia; cap al nord, veig, sota el castell d'Orís, l'única parròquia en què he servit com a pastor d'ànimes; veig d'un cap a l'altre la plana de Vic, l'altívol Montseny i la meitat de nostres Pirineus. Lo nom d'aquest turó és tantost de *Sant Jordi* tantost de *Puigseslloses*, és dir que en sa cima viuen en íntim maridatge la llegenda cristiana i la ciclòpea, les dues fonts de poesia en què he begut amb preferència. Quan traguí a faró mos «Idil·lis i Cants místics», a algú que volia fer-me escrípol d'haver escrit «L'Atlàntida», responguí que per alguna cosa havia cantat ma primera missa entre un *dolmen* i un altar.

Jacint Verdaguer